

Recenzii

Philip A. Cunningham et al. (ed.), *Christ Jesus and the Jewish People Today: New Explorations of Theological Interrelationships*, Wm. B. Eerdmans Publishing Co., Michigan 2011, 302 p.

Philip A. Cunningham, principalul editor al volumului de față, se ocupă de relațiile interreligioase dintre creștinism și iudaism în cadrul Universității Saint Joseph din Philadelphia, ocupând actualmente funcția de director al Institutului pentru raporturile între catolici și evrei în cadrul instituției menționate. Cartea de față este un volum tematic dedicat memoriei Rabinului Prof. Dr. Michael A. Signer, unul dintre cei mai entuziaști susținători ai dialogului dintre creștinism și iudaism. Mai exact este vorba despre catolicism și de iudaismul rabinic actualmente practicat de majoritatea evreilor, iar folosirea termenului generic *iudaism* în cadrul prezentei lucrări nu se referă la iudaismul, sau mai bine zis iudaismele epocii celui de-al doilea templu. Volumul reunește eseurile mai multor cercetători catolici și evrei implicați activ în acest dialog interreligios. Trebuie precizat că este vorba aici de un *rendez-vous* pe tărâm teologic între cele două religii, la nivel ideatic și academic, dar acest dialog nu are loc în afara cadrului instituțional și nu este lipsit total de autoritatea pe care supervizarea instituțională o presupune. Atât lucrările acestui grup de teologi catolici și evrei, cât și publicarea rezultatelor eforturilor lor au fost încurajate de Comisia pentru relațiile cu evreii, înființată de Papa Paul VI în 1974. Imboldul pentru această carte este dat de un document oficial al Bisericii Catolice, anume declarația *Nostra Aetate* (1965), text ale cărui implicații cât și limitări sunt analizate în amănunt din perspectiva dialogului interreligios cu evreii. De partea evreiască, disponibilitatea și deschiderea pentru un asemenea dialog este dovedită de declarația unui grup de cercetători și rabini americani, printre care și mai sus menționatul Rabi Michael Signer. Declarația intitulată *Dabru Emet* (Vorbiți adevărul: publicată în *The New York Times*, 10 Septembrie 2000) a fost semnată între timp de peste 170 de rabini, iudaști și reprezentanți ai comunităților evreiești. *Dabru Emet* provoacă partenerii creștini la o discuție teologică lipsită desigur de accente apologetice, propunând spre dezbateri și aprofundare un număr de opt teze. Totodată este propusă interrelaționarea celor două comunități religioase la nivel practic, dorindu-se colaborarea în vederea instaurării păcii și dreptății în lumea de astăzi. În volumul lui Cunningham, care se axează pe latura teologică a dialogului, aceste aspecte etice sunt menționate doar în trecere.

Întrebarea centrală în jurul căreia gravitează prezentul volum și pe care aş numi-o teleologică, deoarece ține de intenționalitatea divină și de acțiunea